

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego
NOWE Słowa na start!, klasa 7 (NOWA EDYCJA 2020–2022)

Numer i temat lekcji	ocena dopuszczająca Uczeń potrafi:	ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobłą, oraz:	ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Charaktery	• opisać obraz • nazwać barwy użyte przez artystę	• przedstawić skojarzenia związane z obrazem • wyrazić swoją opinię na temat obrazu	• zinterpretować znaczenie barw • wyjaśnić, dlaczego na obrazie są dwa wizerunki tego samego mężczyzny	• zinterpretować tytuł obrazu • zinterpretować przesłanie obrazu w kontekście prawdy o człowieku	• podjąć dyskusję na temat przyczyn postrzegania tej samej osoby na różne sposoby • porównać obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi temat postrzegania człowieka z różnych perspektyw
3. Wytrzymalność	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować główną bohaterkę utworu • omówić postawy pozostałych bohaterów utworu	• omówić sposób przedstawienia opisanej historii w artykułach prasowych	• omówić wpływ narracji na odbiór utworu	• na podstawie wywiadu z autorką wypowiedzieć się na temat funkcji humoru w tekstach literackich
4. Podróż w czasy starożytne	• określić ramy czasowe starożytności	• wypowiedzieć się na temat wierzeń ludzi żyjących w starożytności • wymienić najważniejsze cechy antycznej sztuki	• wypowiedzieć się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii	• wymienić osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności	• wypowiedzieć się na temat dziedzictwa cywilizacyjnego starożytności, wartościując je • omówić wybrane dzieła antycznej sztuki
5. Niezlomność	• omówić treść fragmentów tekstu	• wymienić cechy charakteru Ateny i	• określić temat mitu i wyjaśnić jego funkcję	• ocenić postępowanie bogini	• podjąć dyskusję na temat wpływu emocji na postępowanie

	wymienić przydomki Ateny i przypisywane jej atrybuty	zilustrować je przykładami			
6. Pokora	omówić treść fragmentu tekstu	- ułożyć plan wydarzeń przedstawionych w przypowieści - wymienić cechy bohaterów przypowieści i zilustrować je przykładami	- ocenić zachowanie ojca - wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących starszemu synowi	- sformułować morał przypowieści - wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>syn marnotrawny</i>	- podjąć dyskusję na temat sensu dawania komuś drugiej szansy - omówić obraz Keitha Vaughana <i>Powrót syna marnotrawnego</i> - odnaleźć w różnych źródłach inne realizacje motywu syna marnotrawnego
7. Silny charakter (lektura uzupełniająca)	- omówić treść fragmentów tekstu - określić rodzaj narracji	scharakteryzować bohatera utworu	- omówić sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera - zinterpretować wskazanec słowa	dokonać analizy sposobu przedstawienia rekinów	podjąć dyskusję na temat sentencji i odnieść te słowa do wybranych tekstów kultury
8. Czarny charakter	- omówić treść fragmentów tekstu - wymienić cechy Lorda Voldemorta - omówić metody działania Lorda Voldemorta	- wskazać cele Lorda Voldemorta - wymienić przeciwników Lorda Voldemorta	- omówić działania podejmowane przez Zakon Feniksa po to, aby unieszkodliwić Lorda Voldemorta - odnieść określenie <i>czarny charakter</i> do Lorda Voldemorta	ocenić postawę Korneliusza Knota	omówić postać będącą antywzorem z innego tekstu kultury
9. Jak komponować tekst i budować akapity?	- wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu - wskazać w podanym tekście główne zdanie akapitu	- sformułować plan wypowiedzi argumentacyjnej - uporządkować wskazaną wypowiedź	- poprawić wskazane wypracowanie - sformułować wstęp do wypracowania - wskazać wyrazy i wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniami	stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie	`
10. i 11. Jak napisać opowiadanie inspirowane mitem lub	wymienić cechy mitu i przypowieści	- zgromadzić informacje na temat symbolicznego znaczenia postaci mitologicznych - zgromadzić informacje	- dokonać analizy tekstu współczesnej wersji mitu - dokonać analizy tekstu współczesnej wersji przypowieści	- zredagować opis przeżyć wewnętrznych postaci mitologicznej i/lub biblijnej - stworzyć opowiadanie inspirowane mitem i/lub	`

przypowieścią?		na temat metaforycznej wymowy przypowieści		przypowieścią	
12. i 13. Odmienne i nieodmienne części mowy	- wymienić odmienne i nieodmienne części mowy - scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy	- nazwać części mowy występujące w tekście - określić formy odmiennych części mowy - uzupełnić tekst właściwymi przyimkami	- przekształcić formy czasowników - użyć czasowników we właściwych formach - przeredagować zdania, używając właściwych zaimków	użyć w zdaniach właściwych spójników	
14. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	- wymienić części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie - wymienić wyjątki od obowiązujących reguł	uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i>	wskazać regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów	zredagować tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy z <i>nie</i>	
15. Imiesłowy przymiotnikowe	- zdefiniować imiesłowy - zdefiniować imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne - omówić regułę tworzenia imiesłowów przymiotnikowych	wskazać imiesłowy przymiotnikowe w podanym tekście	- wskazać imiesłowy przymiotnikowe w tekście i podzielić je na kategorie - uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przymiotnikowymi	- przekształcić formy czasowników w imiesłowy przymiotnikowe - utworzyć i nazwać imiesłowy przymiotnikowe	
16. Imiesłowy przysłówkowe	- zdefiniować imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie - omówić regułę tworzenia imiesłowów przysłówkowych	wskazać imiesłowy przysłówkowe w podanym tekście	- wskazać imiesłowy przysłówkowe w tekście i podzielić je na kategorie - uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przysłówkowymi	- przekształcić formy czasowników w imiesłowy przysłówkowe - utworzyć i nazwać imiesłowy przysłówkowe	
17. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	wymienić zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami	zastąpić określenia oznaczające cechy imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i>	utworzyć imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>	zredagować tekst, w którym występują imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>	
18. Podsumowanie.	odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne	poprawnie interpretować wymagany materiał	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać

Sprawdź, czy potrafisz	• posługiwać się pojęciami: <i>starożytność, sztuka antyczna, mit, przypowieść (parabola), symbol, epika, odmienne i nieodmienne części mowy, imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne, imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie, kompozycja tekstu, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią</i>		stanowisko	• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	problemy badawcze
19. Cienie i blaski życia	• opisać obraz	• opisać postacie przedstawione na obrazie • omówić kolorystykę dzieła	• odnieść sytuację przedstawioną na obrazie do jego tytułu • omówić kompozycję dzieła	• wypowiedzieć się na temat roli gry światła	• omówić wybrany tekst kultury tematycznie zbliżony do dzieła Auguste’a Renoira
20. Szczęście w nieszczęściu	• omówić treść fragmentów tekstu	• opisać reakcje mędrca na poszczególne okoliczności • określić myśl przewodnią poznanej bajki filozoficznej	• omówić funkcję pytań retorycznych w tekście	• zinterpretować funkcję odniesień do zjawisk przyrody w tekście	• zinterpretować obraz Olega Kharkhana <i>Tragiczny list</i> w kontekście poznanej bajki filozoficznej
21. Podróż w czasy renesansu	• określić ramy czasowe renesansu • wyjaśnić pochodzenie nazwy epoki	• zdefiniować humanizm • wymienić najważniejsze dokonania renesansowe i określić ich funkcję • wymienić najważniejszych twórców epoki	• omówić specyfikę sztuki renesansowej	• omówić dzieło renesansowe	• omówić wybrane dzieło lub wynalazek Leonarda da Vinci • opisać renesansowe miasto idealne
22. Twórca i jego dzieło – Jan Kochanowski	• wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego	• scharakteryzować twórczość poety	• wskazać elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego	• przedstawić funkcję Czarnolasu w twórczości poety	
23. Pół żartem, pół	• omówić treść utworów	• określić charakter fraszek	• wskazać elementy humoru we fraszkach	• omówić sposób obrazowania	• wskazać konteksty utworów i nawiązania do nich

serio (lektura obowiązkowa)				w utworach	
24. Na scenie życia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>fraszka</i>, <i>wiersz sylabiczny</i>, <i>rym</i>, <i>powtórzenie</i> • omówić treść fraszki • wskazać środki stylistyczne użyte przez Jana Kochanowskiego	• przedstawić układ rymów we fraszce • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>fraszka</i> w różnych kontekstach	• omówić funkcję powtórzenia na początku fraszki • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	• omówić funkcję wyliczenia wartości ważnych dla człowieka • zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu w odniesieniu do toposu świata jako teatru	• omówić cechy wspólne poznanych fraszek
25. Wartość zdrowia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>apostrofa</i> • omówić treść fraszki	• wskazać środki stylistyczne użyte przez poetę	• określić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór • określić funkcję wyliczenia	• sformułować główną myśl fraszki • zinterpretować funkcję uosobienia w tekście	• podjąć dyskusję na temat aktualności poznanej fraszki
26. i 27. Przepis na szczęście (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>archaizm</i> • omówić treść utworów • wskazać podmiot liryczny każdej z fraszek • wskazać adresata lirycznego fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> • wskazać archaizmy w utworach	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego każdej z fraszek • wskazać apostrofę we fraszce <i>Na lipę</i> i wyjaśnić jej funkcję • przedstawić współczesne formy wskazanych archaizmów	• przedstawić stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> • określić kontekst biograficzny fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i>	• omówić renesansowy charakter fraszek	• podjąć dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia
28. Wśród ludzi (lektura obowiązkowa)	• określić temat każdego z utworów	• wskazać cechy gatunkowe w utworach	• omówić sposób wykorzystania frazeologizmów • wskazać związki frazeologiczne, do których nawiązał Jan Szaudynger w utworach <i>Głos w telefonie</i> i	• wypowiedzieć się na temat prawd życiowych przywołanych w utworach	• omówić podobieństwa i różnice pomiędzy utworami Jana Szaudyngera oraz Jana Kochanowskiego w kontekście historycznym

			<i>Lustro</i>		
29. Być szczęśliwym	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • podzielić wiersz na części tematyczne	• omówić symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny • określić funkcję środków stylistycznych użytych przez poetę • zinterpretować tytuł utworu	• zinterpretować przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej • omówić postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny	• omówić język utworu Czesława Miłosza • wypowiedzieć się na temat życia i twórczości poety
30. Wiejska sielanka (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pieśń</i> • omówić treść pieśni • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić obowiązki gospodarza i gospodyni • wskazać środki stylistyczne użyte w utworze	• omówić przedstawiony w wierszu kontrast pomiędzy życiem na wsi a życiem w mieście i określić jego funkcję • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	• omówić koncepcję życia na wsi przedstawioną w wierszu	• odnieść utwór do renesansowego humanizmu
31. Radość życia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>rym gramatyczny</i>, <i>apostrofa</i>, <i>uosobienie</i> • omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • określić rodzaje rymów występujących w wierszu	• zinterpretować metafory użyte w wierszu • omówić funkcję personifikacji	• wyjaśnić przesłanie wiersza	• nazwać adresata apostrofy zawartej w ostatniej zwrotce utworu i podać jego określenia bliskoznaczne • odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
32. Stara bieda	• sformułować główne myśli tekstu	• omówić na podstawie tekstu różnice pomiędzy Polakami a reprezentantami innych nacji • wymienić funkcje narzekania	• przedstawić zalety narzekania wymienione w tekście	• wyjaśnić znaczenie rysunku umieszczonego w podręczniku w odniesieniu do treści tekstu	• podjąć dyskusję na temat funkcji narzekania • wymienić inne stereotypy dotyczące Polaków
33., 34. i 35. Wobec śmierci (lektura)	• omówić treść trenów • określić rodzaj liryki, który reprezentują treny	<i>Tren I:</i> • wskazać adresatów, wymienionych na początku utworu i	<i>Tren I:</i> • zinterpretować metaforyczne znaczenie smoka w wierszu • omówić funkcję pytania	<i>Tren I:</i> • zinterpretować znaczenie puenty utworu	• omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana

obowiązkowa)		wyjaśnić funkcję apostrofy <i>Tren V:</i> • wskazać w wierszu porównanie homeryckie i określić jego funkcję <i>Tren VII:</i> • wskazać adresatów utworu <i>Tren VIII:</i> • wskazać adresata utworu • wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny	retorycznego użytego w zakończeniu trenu <i>Tren V:</i> • zinterpretować metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika w utworze • omówić funkcję pytania retorycznego użytego w puencie utworu <i>Tren VII:</i> • omówić funkcję zdrobnień w wierszu • wyjaśnić dwojakie znaczenie wyrazu <i>skrzynka</i> użytego w utworze <i>Tren VIII:</i> • wyjaśnić funkcję kontrastu pomiędzy ukazaniem domu przed śmiercią Urszulki i po tym wydarzeniu	<i>Tren V:</i> • wyjaśnić przyczynę przywołania Persefony w trenie <i>Tren VII:</i> • omówić funkcję wykrzyknienia użytego w puencie utworu • omówić funkcję odwołania do ubioru dziecka wszystkie poznane treny: • porównać poznane utwory i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego • wskazać cechy wspólne poznanych trenów	Kochanowskiego
36. Co już wiemy o twórczości Jana Kochanowskiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
37. Przeżywanie straty	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora tekstu	• scharakteryzować narratora tekstu • opisać sposób przeżywania żałoby przez narratora i jego mamę	• omówić relacje pomiędzy bohaterami • zinterpretować sens zakończenia przywołanych fragmentów tekstu	• porównać sposoby przeżywania żałoby przez bohaterów książki z tym przedstawionym w trenach Jana Kochanowskiego	• wypowiedzieć się na temat przeżywania żałoby i sposobów kultywowania pamięci o zmarłych w innych kulturach
38. Jak opisywać	• wymienić elementy, które powinien zawierać opis	• określić temat obrazu • określić kompozycję	• opisać kolorystykę i nastrój obrazu	• zredagować opis wskazanego obrazu	

dzieła sztuki?	dzieła sztuki • zgromadzić informacje na temat opisywanego dzieła sztuki	dzieła	• wypowiedzieć się na temat proporcji dzieła		
39. Malarstwo	• wymienić typy dzieł malarskich	• rozróżnić najważniejsze typy dzieł malarskich • wymienić główne środki wyrazu dzieła malarskiego	• wskazać główne środki wyrazu dzieła malarskiego na konkretnym przykładzie • wymienić kryteria, według których ocenia się obraz	• ocenić obraz według podanych kryteriów	• zrelacjonować wizytę w galerii lub muzeum
40. Archaizmy	• wymienić rodzaje archaizmów	• zastąpić archaizmy wyrazami współczesnymi • wskazać archaizmy w podanych zdaniach	• określić rodzaje podanych archaizmów • określić funkcję archaizmów w tekście stylizowanym	• stworzyć tekst z archaizmami	
41. Części zdania i związki wyrazowe w zdaniu – przypomnienie wiadomości	• wymienić części zdania • nazwać związki wyrazowe	• wskazać główne części zdania i je nazwać • wskazać zdania bezpodmiotowe • wskazać w zdaniach określenia i je nazwać	• wypisać związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach	• ułożyć wypowiedzenia z różnymi częściami zdania	
42. Wypowiedzenia – przypomnienie wiadomości	• wymienić rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi • wymienić rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń	• rozpoznać rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi • odróżnić zdanie od równoważnika zdania • rozpoznać rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń • wskazać w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wskazać w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	• przekształcić zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie	• utworzyć zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	
43. Zdania złożone	• wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie	• rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie	• tworzyć wykresy zdań złożonych współrzędnie	• tworzyć zdania złożone współrzędnie różnych typów	

współrzędnie – przypomnienie wiadomości		• stosować poprawną interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie			
44. Pisownia wyrazów wielką i małą literą – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• wymienić zasady pisowni wyrazów wielką literą • wymienić zasady pisowni wyrazów małą literą	• uzupełnić tekst wyrazami zapisanymi od wielkiej i małej litery	• wyjaśnić zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów • wyjaśnić zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych	• zastosować zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych w samodzielnie zredagowanym tekście	
45. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>renesans</i>, <i>sztuka renesansu</i>, <i>fraszka</i>, <i>tren</i>, <i>pieśń</i>, <i>wiersz sylabiczny</i>, <i>porównanie homeryckie</i>, <i>malarstwo</i>, <i>opis dzieła sztuki</i>, <i>archaizmy</i>, <i>wypowiedzenia</i>, <i>zdanie pojedyncze</i>, <i>zdanie złożone współrzędnie</i>, <i>zdanie złożone podrzędnie</i>, <i>równoważnik zdania</i>, <i>części zdania i związki wyrazowe w zdaniu</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
46. Relacje międzyludzkie	• opisać obraz	• wypowiedzieć się na temat postaci przedstawionych na obrazie • określić sytuację, w jakiej zostały przedstawione postaci	• omówić kompozycję dzieła • nazwać typ autoportretu, który naśladuje artystka	• wypowiedzieć się na temat funkcji mediów społecznościowych	• podjąć dyskusję na temat estetyki selfie
47.	• omówić treść	• scharakteryzować	• porównać pierwszy i drugi	• dokonać analizy rozmowy ojca	• podjąć dyskusję na temat

Porozumienie	fragmentów tekstu • określić rodzaje narracji	głównego bohatera tekstu • przedstawić opinie Marka o rodzicach	wpis Marka oraz określić funkcję różnic między nimi • wskazać elementy stylu potocznego i języka młodzieży w treści bloga Marka	z synem • dokonać analizy drugiego wpisu na blogu i wskazać środki, za pomocą których bohater buduje swój wizerunek	blogów młodzieżowych
48. Trudy wychowania (lektura uzupełniająca) UWAGA! Zgodnie z Rozporządzeniem MEiN w sprawie zmiany w liście lektur obowiązującym od 1.09.2021 pozycja <i>Ziele na kraterze</i> Melchiora Wańkowicza została przesunięta z listy lektur obowiązkowych na listę lektur uzupełniających.	• omówić treść fragmentów tekstu • omówić świat przedstawiony w dziele	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • przedstawić rodzinę opisaną we fragmentach utworu	• przedstawić opinie bohaterów na temat wychowywania dzieci	• zinterpretować tytuł utworu	• zinterpretować tytuł utworu w kontekście historycznym
49. Każdy może być dobry – sens życia według Ebenezera Scrooge’a	• określić rodzaj literacki utworu • wskazać w słowach Scrooge’a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź	• wyjaśnić, kim jest główny bohater utworu i jak jego charakter uwidacznia się w wyglądzie	• zinterpretować wskazany fragment utworu • opisać uczucia Scrooge’a w chwili, gdy odeszła od niego ukochana kobieta	• napisać ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • zacytować sformułowania, dzięki którym narrator	• omówić sposób spotęgowania przez narratora wrażenia tajemnicy i niesamowitości w opisie wydarzeń przy drzwiach domu Scrooge’a

(lektura obowiązkowa)	ironiczną	• określić stosunek narratora do głównego bohatera tekstu • przedstawić wartości, którymi kierował się w życiu Scrooge, i wskazać te, których początkowo mu zabrakło • porównać Scrooge’a z jego siostrzeńcem na podstawie ich wypowiedzi		nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg	
50. Przemiana bohatera pod wpływem świąt (lektura obowiązkowa)	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego przesłania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia • opisać wybrane święta z przeszłości głównego bohatera	• opisać, w jaki sposób w <i>Opowieści wigilijnej</i> zostało przedstawione Boże Narodzenie • określić stosunek Ebenezer Scrooge’a do świąt Bożego Narodzenia opisany na początku utworu • nazwać emocje towarzyszące Scrooge’owi w trakcie kolejnych podróży w czasie i przestrzeni • określić, co uświadomił sobie bohater podczas wizyty ostatniego ducha	• przedstawić wcześniejsze relacje Ebenezer Scrooge’a z ludźmi i wyjaśnić, co stało się z osobami, które kochał • opisać realia społeczne, w których dorastała główna postać utworu • podać przykłady zachowań i decyzji bohatera, które pokazują jego wewnętrzną przemianę • wyjaśnić, do jakich powszechnych skojarzeń związanych z Bożym Narodzeniem odwołał się Charles Dickens	• napisać wypracowanie na temat: „Czy – Twoim zdaniem – Ebenezer Scrooge wykorzystał swoją szansę, czy też jego przemiana była chwilowa?”	• przygotować prezentację na temat symboliki świąt w kulturze popularnej
51. i 52. Realizm i fantastyka w opowiadaniu Charlesa Dickensa	• wyjaśnić, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania • opisać sposób przedstawienia duchów w	• udowodnić, że Scrooge jest typowym przykładem filistra	• wyjaśnić, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych • omówić relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w opowiadaniu	• sporządzić spis problemów społecznych, które zostały zaprezentowane w <i>Opowieści wigilijnej</i> • przygotować mowę dla adwokata broniącego Ebenezer Scrooge’a, w której przekonuje	• wskazać różnice między światem współczesnym a tym przedstawionym w lekturze z uwzględnieniem warunków pracy, sytuacji dzieci i kobiet oraz problemu ubóstwa • przedstawić wiadomości o życiu w XIX-wiecznej Wielkiej Brytanii

(lektura obowiązkowa)	utworze			on duchy świąt, by podjęły walkę o duszę tej postaci	zdołyte dzięki lekturze <i>Opowieści wigilijnej</i>
53. Podróż w czasy oświecenia	• określić ramy czasowe oświecenia • wyjaśnić etymologię nazwy epoki	• wymienić priorytety oświeceniowe • wyjaśnić, co służyło rozpowszechnianiu idei oświecenia w Europie • wymienić dzieła sztuki oświeceniowej	• omówić specyfikę polskiego oświecenia • scharakteryzować sztukę oświecenia	• omówić wybrane dzieło oświeceniowe	• zaprezentować wybraną postać oświecenia
54. i 55. Twórca i jego dzieło – Ignacy Krasicki	• wymienić najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • omówić treść poznanych bajek	• scharakteryzować twórczość poety • wskazać cechy gatunkowe w poznanych utworach	• wyjaśnić sens alegorii użytych w bajkach • przedstawić morały poznanych bajek	• wypowiedzieć się na temat udziału Ignacego Krasickiego w inicjatywach oświeceniowych • wypowiedzieć się na temat aktualności bajek poety	• wskazać elementy światopoglądu oświeceniowego w bajkach Ignacego Krasickiego
56. i 57. W krzywym zwierciadle (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>satyra</i> • omówić treść satyry • określić rodzaj literacki utworu • wskazać narratora utworu	• podzielić utwór na części tematyczne i nadać im tytuły • scharakteryzować szlachcica i jego żonę • wskazać na podstawie tekstu cechy gatunkowe satyry	• omówić problem poruszony w satyrze • omówić związek satyry ze światopoglądem epoki	• podjąć dyskusję na temat celowości ośmieszania postaw i zachowań w procesie dydaktycznym	• podjąć dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych
58. Co już wiemy o twórczości Ignacego Krasickiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
59. Przemijanie (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej go rzeczywistości • nazwać rodzaje rymów	• zinterpretować funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • zinterpretować sposób ukazania przemijania w wierszu • wskazać stały związek frazeologiczny użyty w	• postawić tezę interpretacyjną • dokonać analizy obrazu miłości przedstawionego w utworze	• omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury

		występujące w utworze	wierszu i omówić jego funkcję		
60. Zrozumieć miłość (lektura obowiązkowa)	• omówić treść fragmentu utworu • zapisać w punktach historię Małego Księcia i róży	• wyjaśnić, jakie uczucia towarzyszyły Małemu Księciu w kontakcie z różą i jak one ewoluowały • wymienić konsekwencje <i>oswojenia</i> i wyjaśnić, co można dzięki niemu zyskać • wytłumaczyć, jak lis i Mały Książę rozumieli odpowiedzialność	• wytłumaczyć, czym było motywowane zachowanie róży i co chciała ona dzięki niemu zyskać • opisać dwa rodzaje miłości: Małego Księcia do róży i róży do Małego Księcia • wyjaśnić, co według lisa oznacza słowo <i>oswoić</i> i dlaczego używa on tego określenia zamiast słów <i>zaprzyjaźnić się, pokochać</i> • wyjaśnić, jak Mały Książę dzięki naukom lisa zaczął postrzegać swoją relację z różą	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie ogrodu pełnego róż i scharakteryzować stosunek głównego bohatera do tych kwiatów przed rozmową z lisem oraz po niej • przedstawić swoje stanowisko na temat tego, w czym odpowiedzialność za drugiego człowieka przejawia się w codziennym życiu • napisać pracę popartą przykładami z utworów literackich i innych tekstów kultury na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że miłość to uczucie paradoksalne, które przynosi szczęście i cierpienie?”	• odszukać w podanych fragmentach tekstu zdania o charakterze sentencji i wskazać to, które najbardziej do niego przemawia
61. i 62. Mały Książę jako baśń i przypowieść (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zapisać w punktach wydarzenia przedstawione w tekście • określić rodzaj literacki utworu	• wypowiedzieć się na temat narracji w utworze i jej wpływu na sposób przedstawienia świata • wskazać wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym • wskazać w utworze cechy przypowieści • scharakteryzować tytułowego bohatera na podstawie opisu jego planety i reakcji na różne doświadczenia	• przedstawić sytuację, w której znalazł się pilot krótko przed spotkaniem z Małym Księciem, i wyjaśnić, co ona może symbolizować • opisać przemianę wewnętrzną pilota • wyszukać w tekście fragmenty o charakterze aforyzmów • sformułować pytania, na które można odpowiedzieć aforyzmami z <i>Małego Księcia</i> • wskazać adresata książki <i>Mały Książę</i> i uzasadnić swoje zdanie	• zinterpretować decyzję Małego Księcia o odejściu w kontekście rozważań nad wymową utworu • odczytać znaczenie motywu wody w <i>Małym Księciu</i> • wyjaśnić, dlaczego pilot wybrał się na poszukiwanie studni, choć ten pomysł wydawał mu się absurdalny	• podjąć dyskusję na temat obecności zachowań, przedstawionych w utworze w świecie współczesnym

63. Podróż Małego Księcia w poszukiwaniu... (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż	• omówić relację pomiędzy Małym Księciem a różą i przedstawić stan emocjonalny głównego bohatera w momencie rozstania • scharakteryzować mieszkańców poszczególnych planet • opisać sytuację, w której Mały Książę zaczyna rozumieć sens swojej wędrówki i relacji z różą	• wyjaśnić, co symbolizują mieszkańcy poszczególnych planet • wytłumaczyć, czego Mały Książę dowiedział się o świecie dorosłych • wytłumaczyć, czym była podróż dla Małego Księcia i czego tak naprawdę poszukiwał bohater • sformułować listę przestróg, które należy mieć na uwadze, by nie podzielić losu mieszkańców przedstawionych planet	• wyjaśnić, w jakim świetle zostały przedstawione wartości rządzące światem dorosłych i co o nich myśli główny bohater książki • zinterpretować symbolikę podróży w odniesieniu do poznanego utworu i w sensie ogólnym • zredagować subiektywny opis Ziemi	• omówić sposoby przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury • porównać utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne'a
64. Wybocowanie	• omówić treść wiersza	• scharakteryzować tytułową bohaterkę utworu	• określić nastrój utworu • omówić stan psychiczny bohaterki	• zinterpretować wskazany fragment	• podjąć dyskusję na temat możliwości poznania samego siebie
65. Jak przygotować wypowiedź argumentacyjną?	• wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej	• odnaleźć tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście	• wskazać różne typy argumentów w podanym tekście • sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę	• stworzyć wypowiedź argumentacyjną	
66. Rzeźba	• wymienić etapy rozwoju rzeźby	• wskazać najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach jej rozwoju • rozróżniać najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat	• omówić elementy języka rzeźby na przykładzie wybranego dzieła	• ocenić dzieło sztuki według podanych kryteriów	• wypowiedzieć swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej • przygotować prezentację na temat wybranego artysty • stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
67. i 68. Typy zdań złożonych podrzędnie	• wymienić typy zdań złożonych podrzędnie	• wskazać w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdzielić zdania składowe • wskazać zdanie nadrzędne	• sformułować pytania do zdań podrzędnych • określić typy zdań podrzędnych	• przedstawić relację zdań na wykresie	

69. Zdania złożone podrzędnie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	• zdefiniować imiesłowowy równoważnik zdania	• uzupełnić podane wypowiedzenia imiesłowowymi równoważnikami zdania • poprawić wypowiedzenia z błędnym użyciem imiesłowowych równoważników zdania	• wymienić pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach • wymienić warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	• przedstawić relację zdań na wykresie • przekształcić podane wypowiedzenia tak, aby powstały imiesłowowe równoważniki zdania	
70. Mowa niezależna i mowa zależna	• wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	• wskazać w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną	• przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie • przekształcić dowolny dialog na mowę zależną • zastosować w zapisie dialogu poprawną interpunkcję	• zredagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej	
71. Jak napisać streszczenie?	• wymienić etapy pisania streszczenia	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazać usterki w podanym streszczeniu	• poprawić błędy w podanym streszczeniu • przygotować w punktach streszczenie ostatnio widzianego filmu	• stworzyć streszczenie wybranego tekstu narracyjnego	
72. Zasady cytowania tekstów	• przedstawić zasady cytowania tekstów • przedstawić zasady cytowania poezji • wymienić zasady tworzenia opisu bibliograficznego	• uzupełnić podany tekst zawierający cytaty odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	• stworzyć tekst zawierający cytaty	• stworzyć opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł	
73. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>oświecenie</i>, <i>sztuka oświecenia</i>, <i>rzeźba</i>, <i>rymy męskie i żeńskie</i>,	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>alegoria, bohater dynamiczny, zdania złożone podrzędnie, zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania, mowa zależna i niezależna, wypowiedź o charakterze argumentacyjnym</i>				
74. Człowieczeństwo	• opisać, co widzi na obrazie	• nazwać gesty namalowanych postaci • omówić kompozycję obrazu	• zinterpretować funkcję gestów namalowanych postaci • zinterpretować przenikanie się kolorów i kształtów	• zinterpretować tytuł dzieła w odniesieniu do źródła cytatu	• podjąć dyskusję na temat sposobów przeciwdziałania dyskryminacji
75. Odmienność	• omówić treść fragmentów tekstu • zaprezentować elementy świata przedstawionego	• wskazać fantastyczne i realistyczne elementy świata przedstawionego • scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu • porównać postawy rodziców i rodzeństwa w stosunku do Barnaby'ego	• wypowiedzieć się na temat ciężaru emocjonalnego słów matki	• sformułować problem przedstawiony we fragmentach tekstu • wymienić przyczyny lęku przed innością	• podjąć dyskusję na temat przyczyn spełniania oczekiwań innych ludzi • podjąć dyskusję na temat zalet i wad inności
76. Podróż w czasy romantyzmu	• określić ramy czasowe romantyzmu • przedstawić etymologię nazwy epoki	• wymienić najważniejsze elementy światopoglądu romantycznego • wymienić cechy bohatera romantycznego	• omówić najważniejsze cechy sztuki romantycznej • wymienić najważniejsze dzieła sztuki romantycznej	• omówić wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do światopoglądu romantycznego	• przedstawić i omówić inne dzieła sztuki romantycznej
77. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	• wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza	• scharakteryzować twórczość poety	• wskazać elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza	• przedstawić informacje na temat życia społecznego poety	
78. Wina i kara (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, do jakiej kategorii duchów należy Widmo • omówić sposób wywołania zjawy	• opisać reakcję Guślarza na widok upiora • wytłumaczyć, jaką rolę odgrywają i co symbolizują w utworze	• nazwać środki stylistyczne, dzięki którym zostały uwidocznione emocje Guślarza • wskazać w podanym	• zabrać głos w dyskusji na temat: „Czy nauki moralne zawarte w utworze mają charakter uniwersalny?” • stworzyć uniwersalny kodeks	• podać propozycje, kim mógłby być współcześnie zły pan • uzasadnić na podstawie dramatu Adama Mickiewicza i innych tekstów literackich słuszność

	• ustalić, czego Widmo żąda od zgromadzonych wieśniaków	towarzyszące zjawie ptaki • wymienić cechy charakteru złego pana i zilustrować każdą z nich odpowiednim przykładem z opowieści ptaków	fragmencie utworu wyrazy, które nie są używane we współczesnym języku polskim, i podać ich aktualne odpowiedniki • zinterpretować nauki moralne przekazane przez duchy	postępowania • napisać opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych, w którym przedstawia (w trzeciej osobie) historię jednego z ptaków – kruka lub sowy	stwierdzenia, że wina nie pozostaje bez kary
79. i 80. Obrzęd dziadów w dramacie (lektura obowiązkowa)	• określić czas akcji utworu • zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych w dramacie Adama Mickiewicza	• określić funkcję dziadów w życiu przedstawionej społeczności • scharakteryzować relację między światem żywych a światem zmarłych • wyjaśnić, jaką rolę w życiu gromady odgrywa Guślarz oraz co może oznaczać rozpalany przy nim ogień	• wskazać elementy obyczajów ludowych w utworze • wyjaśnić, w jakim celu poeta wprowadził do dramatu duchy, które pojawiają się w czasie obrzędu	• omówić światopogląd ludzi uczestniczących w dziadach • stworzyć notatkę na temat przyczyn fascynacji romantyków obrzędami ludowymi	• porównać dziady z innymi znanymi obrzędami religijnymi
81. Romantyczny dramat pelen zagadek (lektura obowiązkowa)	• wskazać wydarzenie, które zburzyło przewidziany porządek dziadów, i wyjaśnić, jak zareagowali na nie Guślarz oraz zebrany lud	• wytłumaczyć, kim jest milcząca postać z zakończenia dramatu – zjawą czy żywym człowiekiem • opisać milczącego bohatera z zakończenia utworu i wyjaśnić, do którego świata należy ta postać – rzeczywistego czy nadprzyrodzonego	• przedstawić genezę poszczególnych części <i>Dziadów</i> • zinterpretować motto utworu pochodzące z dramatu Williama Szekspira	• wyjaśnić, jak rozumie zakończenie <i>Dziadów</i> cz. II • opracować własny pomysł na wystawienie wybranego fragmentu <i>Dziadów</i> cz. II na scenie i oddanie atmosfery dramatu	• wyjaśnić, w jaki sposób dzięki dziadom teraźniejszość łączy się z przeszłością i przyszłością uczestników obrzędu • wskazać związki dramatu Adama Mickiewicza z obrazem Caspara Davida Friedricha <i>Cmentarz w śniegu</i>
82. i 83. Wyobraźnia (lektura	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada</i>, <i>realizm</i>, <i>fantastyka</i>, <i>punkt kulminacyjny</i>, <i>nauka</i>	• ustalić, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator	• omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń • wyjaśnić sens nauki moralnej zawartej w utworze	• podjąć dyskusję na temat nauki moralnej zawartej w balladzie	• wypowiedzieć się na temat adaptacji filmowej <i>Świtezianki</i>

obowiązkowa)	<i>moralna</i> • omówić treść utworu • określić rodzaj literacki utworu	• wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wskazać punkt kulminacyjny utworu • scharakteryzować bohaterów utworu	• wskazać cechy gatunkowe w utworze		
84. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
85. Miłość w obliczu śmierci	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu	• wypowiedzieć się na temat narracji w utworze • scharakteryzować uczucie łączące bohaterów	• omówić emocje bohaterów • zinterpretować tytuł książki	• dokonać analizy sposobu, w jaki bohaterowie mówią o chorobie	• podjąć dyskusję na temat sensu zaangażowania emocjonalnego w sytuacji, kiedy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
86. Wyzwania (lektura obowiązkowa)	• wyrazić swoimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu	• wskazać tematy, do których odnoszą się podane aforyzmy	• omówić grę słów w poszczególnych aforyzmach	• zinterpretować tytuł zbioru • ocenić aktualność aforyzmów Stanisława Jerzego Leca	• omówić twórczość Małgorzaty Koniecznej
87. Natura ludzka (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • wskazać emocje wyrażone przez podmiot liryczny i wyjaśnić, z czego one wynikają	• omówić proces przedstawiony w wierszu • wskazać środki stylistyczne wykorzystane przez poetę i omówić ich funkcję	• zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu	• odnieść wiersz Jerzego Lieberta do wymowy <i>Małego Księcia</i>
88. i 89. Jak napisać rozprawkę?	• wymienić etapy pisania rozprawki • przedstawić schematy pisania rozprawki	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek • dopisać wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki • wybrać spośród	• sformułować argumenty do podanego zagadnienia • sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy • stworzyć plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej	• napisać rozprawkę	• samodzielnie sformułować temat rozprawki • zgromadzić argumenty, korzystając z różnych źródeł

		podanych argumentów te, które można wykorzystać do uzasadnienia wskazanej tezy	dyskusji		
90. Budowa słowotwórcza wyrazów	wskazać wyrazy podstawowe i pochodne	- utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych - wskazać wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych	- wskazać formant w wyrazie pochodnym - wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych	wskazać oboczności w wyrazach	
91. Rodzaje formantów i ich funkcje	wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy	- zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki - wymienić funkcje formantów	podzielić podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia	utworzyć wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych	
92. Przedrostki i przyrostki o kłopotliwej pisowni	- omówić zasady pisowni przedrostków: <i>z-</i>, <i>s-</i>, <i>ś-</i>, <i>wz-</i>, <i>bez-</i>, <i>nad-</i>, <i>ob-</i>, <i>od-</i>, <i>pod-</i>, <i>przed-</i>, <i>roz-</i>, <i>w-</i> - omówić zasady pisowni przyrostków: <i>-dzki</i>, <i>-dztwo</i>, <i>-cki</i>, <i>-ctwo</i> - omówić zasady pisowni przyrostka <i>-stwo</i>	- uzupełnić wyrazy odpowiednimi przedrostkami - uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami	- utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości - uzupełnić podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami - uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami	przekształcić podane wypowiedzi tak, aby użyć wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni	
93. Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo. Wyrazy pokrewne	zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	- wskazać wyrazy należące do jednej rodziny - wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów	utworzyć rodzinę wyrazów	
94. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h – przypomnienie wiadomości	omówić zasady pisowni wyrazów z literami: <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ch</i>, <i>h</i>	uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi literami	- wyjaśnić pisownię kłopotliwych liter w podanych wyrazach - wskazać nieporozumienia, do których może dojść w razie niepoprawnego zapisu	stworzyć tekst z kłopotliwymi literami	

			kłopotliwych liter		
95. Złożenia, zrosty i zestawienia – czyli wyrazy złożone	• zdefiniować złożenia, zrosty i zestawienia	• wskazać wśród podanych przykładów złożenia, zrosty i zestawienia • utworzyć złożenia, zrosty i zestawienia z podanych wyrazów	• wypisać zrosty, złożenia i zestawienia z mapy Polski • poprawnie wymówić i odmienić podane zrosty	• stworzyć tekst ze zrostami, złożeniami i z zestawieniami	
96. Pisownia przymiotników złożonych	• przedstawić zasady tworzenia przymiotników złożonych	• przyporządkować przymiotniki złożone do odpowiednich ilustracji • wyjaśnić znaczenie podanych przymiotników złożonych	• przekształcić zdania tak, aby zawierały przymiotniki złożone	• utworzyć przymiotniki złożone od podanych nazw własnych	
97. Tworzenie i zapisywanie skrótów i skrótowców	• zdefiniować skróty • omówić zasady skracania wyrazów • wyliczyć rodzaje skrótowców • zreferować zasady zapisu skrótowców • zreferować zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach • omówić zasady stosowania skróconego zapisu	• rozszyfrować podane skróty • zamienić w podanym tekście podkreślone wyrazy na skróty • odnaleźć skrótowce w tekście	• poprawnie zastosować skrótowce w zdaniu • wyjaśnić, kiedy należy odmieniać skrótowce, a kiedy nie należy tego robić • wyjaśnić znaczenie skrótowców	• zastąpić podane nazwy właściwymi skrótowcami • poprawnie zapisać skróty podanych wyrazów	
98. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>romantyzm, sztuka romantyzmu, dramat, ballada, aforyzm, ironia, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, parafraza słowotwórcza,</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>temat słowotwórczy, formant, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, zrosty, złożenia, zestawienia, skróty i skrótowce, przedrostki i przyrostki o trudnej pisowni, rozprawka</i>				
99. Dobro i zło	• opisać, co widzi na obrazie	• opisać kompozycję dzieła • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci na obrazie	• odnieść scenę na obrazie do opowieści biblijnej • omówić funkcję kolorystyki dzieła	• odnieść wizerunek kobiety do tradycji biblijnej	• odnaleźć konteksty i nawiązania do zaprezentowanego obrazu
100. Pokusa	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohaterów tekstu • omówić rolę Iana w grze	• opisać świat wirtualny z punktu widzenia Miki	• wypowiedzieć się na temat popełniania zła na niby w świecie nierzeczywistym	• podjąć dyskusję na temat zalet i wad gier komputerowych
101. Altruizm	• omówić treść fragmentów tekstu	• wyliczyć fakty przedstawione przez Hannę Wieczorek • wskazać fragmenty tekstu, w których autorka zaprezentowała swoje zdanie bądź opinię innych • przedstawić kompozycję tekstu	• wyjaśnić, czemu służy przedstawianie faktów i opinii	• omówić funkcję tytułu tekstu • wskazać słowa kluczowe w tekście	• podjąć dyskusję na temat przedstawiony we fragmentach artykułu
102. Fatalna siła miłości (lektura obowiązkowa)	• zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego	• określić sytuację życiową bohaterów realistycznych sceny 3 aktu I: Kirkora, Wdowy i jej córek • podać różne określenia charakteryzujące Alinę i Balladynę oraz przytoczyć fragmenty utworu potwierdzające ten wybór	• wyjaśnić rolę sił nadprzyrodzonych w wydarzeniach przedstawionych w dramacie • wyjaśnić, o czym świadczą odpowiedzi na pytania Kirkora udzielane przez Alinę i Balladynę • wskazać zabiegi artystyczne	• dokonać analizy słów i postępowania obu siostr • dokonać analizy losów wszystkich zakochanych bohaterów dramatu Juliusza Słowackiego i wyjaśnić, jaką cenę płaci każdy z nich za swoje zaangażowanie uczuciowe • napisać wypracowanie na	• dokonać analizy plakatu zapowiadającego inscenizację <i>Balladyny</i> w reżyserii Artura Tyszkiewicza • sformułować na podstawie dramatu uniwersalne prawdy na temat ludzkiej psychiki • omówić nawiązania kulturowe obecne w utworze

		• wytłumaczyć, czym dla każdej z siostr jest miłość	w scenie 1 aktu II, za pomocą których zostały uwidocznione silne emocje bohaterek • wymienić wątki miłosne zaprezentowane w utworze i nadać im tytuły • przedstawić wnioski na temat roli miłości w życiu człowieka, które można wysnuć na podstawie lektury <i>Balladyny</i>	temat: „Miłość – siła fatalna czy uczucie nadające sens życiu?”, w którym odwołuje się do różnych tekstów kultury	
103. Fantastyka, ironia i tragizm w dramacie Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• opisać świat fantastyczny przedstawiony w dramacie • wskazać sceny, w których przenikają się światy ziemski i nadprzyrodzony	• wymienić cechy dramatu, które wpłynęły na to, że autor użył w jego podtytule pojęcia <i>tragedia</i> • zgromadzić informacje na temat dramatu romantycznego • udowodnić, że <i>Balladyna</i> ma cechy typowe dla gatunku literackiego, który reprezentuje	• wyjaśnić, jakie znaczenie dla rozwoju akcji dramatu Juliusza Słowackiego ma ingerencja bohaterów fantastycznych • określić funkcję baśni i legend w dramacie	• wskazać po jednym przykładzie sceny komicznej i tragicznej w utworze i wyjaśnić, jaki efekt wywołuje połączenie tych kategorii • wyjaśnić, na czym polega tragizm losów tytułowej bohaterki utworu	• ustosunkować się do stwierdzenia, że w dramacie pojawia się ironia • wymyślić alternatywny rozwój akcji dramatu i zapisać przykładowy plan tych wydarzeń
104. i 105. Dramat o władzy, winie i karze (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, kiedy rozgrywa się akcja dramatu i co o tym świadczy • przedstawić w punktach etapy dochodzenia Balladyny do władzy	• omówić sposoby sprawowania władzy przez czterech królów wspomnianych w utworze Juliusza Słowackiego • wytłumaczyć, jaką królową chciała być Balladyna, i uzasadnić swoją odpowiedź odpowiednimi cytatami z ostatniej sceny dramatu • podać przykłady z dramatu ilustrujące	• omówić zmiany, które zaszły w psychice Balladyny po dokonaniu pierwszej zbrodni • sformułować na podstawie losów Balladyny przestrogi, o których powinno się pamiętać w życiu	• zestawić biblijną opowieść o Kainie i Abli z historią przedstawioną w dramacie Juliusza Słowackiego • wyjaśnić, dlaczego Balladyna, mimo że uczciwie osądziła swoje zbrodnie, musiała zginać • przedstawić na podstawie lektury <i>Balladyny</i> kilka uniwersalnych prawd o ludzkiej psychice	• wyjaśnić, jaką rolę w utrzymywaniu ładu moralnego odgrywa w dramacie rzeczywistość nadprzyrodzona • zinterpretować sens słów Goplany o zemście natury

		wyrachowanie i niemoralne postępowanie tytułowej bohaterki			
106. Co już wiemy o twórczości Juliusza Słowackiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
107. Mowa nienawiści	• omówić treść fragmentów artykułu	• opracować profil hejtera na podstawie tekstu • wskazać cechy świadczące o popularnonaukowym charakterze tekstu	• dokonać analizy kompozycji tekstu, uwzględniając funkcję śródtytułów	• wskazać na podstawie tekstu przyczyny zachowań mających u podstaw nietolerancję i ksenofobię	• podjąć dyskusję na temat możliwości przeciwdziałania mowie nienawiści
108. Etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja	• wymienić zasady etyki językowej • omówić sposoby naruszania etyki językowej • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić cechy wypowiedzi manipulacyjnej	• wskazać wypowiedzi zgodne i niezgodne z zasadami etyki słowa • wyjaśnić, na czym polega perswazyjny charakter wypowiedzi • wyjaśnić, na czym polega manipulacyjny charakter wypowiedzi	• podać przykłady wypowiedzi perswazyjnych i manipulacyjnych	• sformułować wypowiedź o wydźwięku negatywnym zgodną z zasadami etyki słowa • sformułować tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny	
109. Środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych	• wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach	• podać przykłady sloganów reklamowych	• dokonać analizy skuteczności wybranego sloganu reklamowego • dokonać analizy funkcji gry słów w podanych sloganach • dokonać analizy zabiegów perswazyjnych i manipulacyjnych zastosowanych w podanych reklamach	• sformułować slogany reklamowe	• podjąć dyskusję na temat funkcji <i>fake newsów</i>
110. Jak przygotować	• przedstawić etapy przygotowywania	• podać przykłady użycia środków retorycznych	• porównać podane przemówienia i ocenić ich	• przygotować przemówienie • wygłosić przemówienie	

przemówienie?	przemówienia • wymienić środki retoryczne	• dokonać analizy podanego przemówienia	skuteczność • dokonać analizy niewerbalnych środków komunikacji		
111. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	• zdefiniować pojęcia: <i>treść</i> i <i>zakres znaczeniowy wyrazu</i>	• podać definicje wyrazów uwzględniające elementy ich treści • uporządkować wyrazy od tego o najszerszym zakresie znaczeniowym do tego o zakresie najwęższym	• skorygować wypowiedzi za pomocą wyrazów o szerszym zakresie znaczeniowym	• dopisać do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym	
112. Synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne i homonimy	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>synonim</i> , <i>antonim</i> , <i>wyraz wieloznaczny</i> , <i>homonim</i> • wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami	• zastąpić podane wyrazy ich synonimami • podać antonimy do podanych wyrazów • wyjaśnić, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów	• odróżnić homonimy od wyrazów wieloznacznych	• podać różne znaczenia wskazanych wyrazów	
113. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• przedstawić podział głosek • wymienić funkcje głoski <i>i</i> • przedstawić zasady akcentowania w języku polskim	• podzielić słowa na głoski i sylaby • podać przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych	• wskazać funkcje głoski <i>i</i> na podanych przykładach	• odpowiednio akcentować wyrazy	
114. Rozbieżności między mową a pismem	• przedstawić zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne	• wskazać upodobnienia fonetyczne • wskazać różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	• zaznaczyć strzałką kierunek upodobnienia • uzasadnić różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	• wskazać uproszczenia grup spółgłoskowych	
115. Pisownia wyrazów	• wymienić zasady pisowni wyrazów z <i>q</i> , <i>ę</i> , <i>om</i> , <i>em</i> ,	• uzupełnić podane zdania odpowiednimi formami	• poprawić błędy w podanym tekście	• stworzyć tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>q</i> , <i>ę</i> ,	

z q, ę, om, em, on, en – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	on, en	wyrazów • wyjaśnić zasady zapisu podanych wyrazów	• skorzystać ze słownika w razie wątpliwości związanych z poprawnym zapisem wyrazów	om, em, on, en	
116. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>tragedia, tekst popularnonaukowy, tekst naukowy, artykuł, etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja, środki perswazji i manipulacji w reklamie, fonetyka, głoska, samogłoska, spółgłoska (miękka, twarda, dźwięczna, bezdźwięczna), głoska ustna i nosowa, uproszczenie grupy spółgłoskowej, upodobnienia pod względem dźwięczności (wsteczne, postępowe, międzywyrazowe, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie, utrata dźwięczności w wygłosie), sylaba, akcent i intonacja, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, homonimy, przemówienie</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
117. Konflikty	• opisać, co widzi na obrazie	• omówić gesty osób przedstawionych na obrazie i ich usytuowanie	• zinterpretować funkcję kolorystyki zastosowanej przez artystkę	• zinterpretować funkcję zegarka widocznego na obrazie	• przedstawić i omówić inne teksty kultury podejmujące temat konfliktów

		względem siebie	• zinterpretować funkcję rekwizytu, który trzyma w ręku jedna z namalowanych postaci		
118. Sens wojny	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • omówić dwa sposoby mówienia o wojnie: Ruperta Brooke’a i pana Gaydona	• odnieść temat wojny do sytuacji bohaterki utworu • wypowiedzieć się na temat opinii pana Gaydona na temat wojny	• wyjaśnić znaczenie sformułowania o własnej wojnie użytego przez pana Gaydona	• przedstawić różne sposoby zaprezentowania wojny w wybranych tekstach kultury
119. Komizm charakterów (lektura obowiązkowa)	• opisać sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu • podać przykłady dosadnych sformułowań użytych przez Cześnika w czasie kłótni z Rejentem	• omówić zachowanie Rejenta podczas sprzeczki z Cześnikiem i wyjaśnić, o czym ono świadczy • uzasadnić stwierdzenie, że <i>Raptusiewicz</i> i <i>Milczek</i> to nazwiska znaczące, odwołując się do fragmentów aktu I • wymienić cechy Rejenta ujawnione w scenie rozmowy z mularzami (mularzami) • zgromadzić informacje o Cześniku i Rejencie oraz uporządkować je od najogólniejszych do najbardziej szczegółowych	• wyjaśnić, w jaki sposób Milczek traktuje prawo i innych ludzi • opisać i zinterpretować zachowanie Cześnika i Rejenta przedstawione w didaskaliach do sceny 11 aktu IV oraz wyjaśnić znaczenie tego fragmentu utworu dla zrozumienia postaw bohaterów w kolejnych scenach • scharakteryzować stryja Klary na podstawie jego wypowiedzi • porównać Cześnika i Rejenta	• rozważyć, czy zgoda Cześnika i Rejenta będzie trwała	• wyjaśnić, w jaki sposób Rejent i Cześnik pokrzyżowali sobie nawzajem plany i co byli w stanie poświęcić dla zemsty • podać przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury
120. Komizm i humor w <i>Zemście</i> (lektura)	• podać przykłady sprzeczności między tym, co mówią postacie utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnić, czemu	• wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny w utworze Aleksandra Fredry • wyjaśnić, co to jest karykatura oraz na czym	• ocenić, czy w scenie, w której Papkin pragnie złożyć śluby wierności Klarze, styl jego wypowiedzi pasuje do sytuacji	• wyjaśnić, jaką rolę w życiu społecznym mogą odgrywać komik, komediopisarz i satyryk • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy poczuciem	• wyjaśnić, czym skutkuje wyśmianie pewnych cech

obowiązkowa)	służy ukazanie tych sprzeczności • wymienić cechy bohaterów wyśmiane w <i>Zemście</i>	polega karykaturalne przedstawienie Cześnika i Rejenta	• wyjaśnić, na czym polega komizm językowy w scenie pisania listu miłosnego przez Cześnika	humoru w czasach Aleksandra Fredry i współcześnie • napisać wypracowanie na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że wśród bohaterów <i>Zemsty</i> nie ma postaci jednoznacznie złych ani jednoznacznie pozytywnych?”	
121. i 122. Zemsta – komedia o polskim społeczeństwie (lektura obowiązkowa)	• odnaleźć w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenić, czy mają one znaczenie dla jego wymowy i interpretacji • wskazać wątek główny i wątki poboczne	• podzielić bohaterów utworu na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • wyjaśnić, jaką rolę odgrywają w utworze bohaterowie epizodyczni	• zinterpretować tytuł utworu w kontekście całej lektury i wyjaśnić, do czego doprowadziła tytułowa <i>zemsta</i> • sporządzić katalog głównych wad Polaków na podstawie zachowań wszystkich bohaterów utworu • wyjaśnić sens motta utworu • dokonać analizy zakończenia <i>Zemsty</i> i wyjaśnić, jakie przesłanie ono niesie • wytłumaczyć, do jakich postaw Aleksander Fredro chciał nakłonić Polaków	• wskazać zjawiska krytykowane we współczesnych komediach filmowych o polskim społeczeństwie i wyjaśnić, na czym polega zawarty w nich humor • wytłumaczyć, w jaki sposób plakaty zamieszczone w podręczniku nawiązują do wymowy <i>Zemsty</i> • ocenić, czy diagnoza społeczna Aleksandra Fredry jest ponadczasowa	• wskazać w utworze elementy kultury sarmackiej • porównać treść utworu z jego ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy
123. Co wiemy o twórczości Aleksandra Fredry?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
124. Konfrontacja (lektura uzupełniająca)	• omówić treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować Alicję • omówić relacje pomiędzy Alicją a Klaudią	• porównać reakcje bohaterów tekstu na zaistniałą sytuację	• wyjaśnić przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji	• podjąć dyskusję na temat reakcji na niezależne od nas sytuacje
125. Prostota	• omówić treść wiersza	• przedstawić relacje międzyludzkie i zasady	• zinterpretować metafory zawierające przymiotnik	• sformułować przesłanie wiersza	• podjąć dyskusję na temat znaczenia i funkcji prostoty

		obowiązujące w tytułowych <i>prostych krajach</i> • omówić stosunek podmiotu lirycznego do opisywanej rzeczywistości	<i>prosty</i> • omówić funkcję pytań w poznanym wierszu		
126. Jak napisać recenzję?	• wymienić elementy recenzji	• odróżnić recenzję od sprawozdania • selekcjonować informacje przydatne przy pisaniu recenzji	• stworzyć plan recenzji • ocenić poszczególne elementy recenzji	• napisać recenzję wybranego filmu	
127. Różne odmiany polszczyzny	• wymienić odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji • przedstawić cechy odmian języka: oficjalnej i nieoficjalnej • wymienić odmiany polszczyzny zależne od zasięgu słownictwa	• przedstawić cechy języka ogólnego i języka o ograniczonym zasięgu • uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami w zależności od kontekstu	• wskazać wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej i polszczyzny nieoficjalnej • wskazać słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu	• dostosować tekst do sytuacji komunikacyjnej	
128. Słownictwo o ograniczonym zasięgu	• wymienić odmiany języka o ograniczonym zasięgu	• scharakteryzować odmiany języka o ograniczonym zasięgu	• rozpoznać na podstawie słownictwa odmiany języka o ograniczonym zasięgu • wskazać w tekście elementy gwarowe	• przekształcić tekst napisany w środowiskowej odmianie języka w tekst napisany językiem ogólnonarodowym	
129. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz (lektura uzupełniająca)	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>komedia, komizm (sytuacyjny, postaci, językowy), różne odmiany polszczyzny, oficjalna odmiana języka, nieoficjalna odmiana języka, kolokwializmy,</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	język ogólnonarodowy, słownictwo o ograniczonym zasięgu, środowiskowe odmiany języka, terytorialne odmiany języka, języki zawodowe, recenzja				
--	--	--	--	--	--